

KOMMUNSTYRELSEN

Dnr KS 2019/235-64

§ 150**Svar på remiss – KLIVA:s delbetänkande På väg – mot stärkt kvalitet och likvärdighet inom Komvux för elever med svenska som andraspråk**

Täby kommun har blivit erbjuden att svara på en remiss från Utbildningsdepartementet rörande stärkt kvalitet och likvärdighet inom Komvux för elever med svenska som andra språk, daterad 2019-07-02.

Delbetänkandet innehåller tre förslag för att höja utbildningens kvalitet och fyra bedömningar som utredningen gjort i relation till uppdraget.

Ärendet har behandlats i gymnasie- och näringslivsnämnden 2019-09-11.

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen beslutar att översända kommunledningskontorets yttrande som svar på remissen.

Exp: GNN, Utbildningsdepartementet

ordf.sign:.....just.sign:.....

KOMMUNLEDNINGSKONTOR KLK
Elisabeth SmolkaKOMMUNSTYRELSEN
2019-10-21

Svar på remiss – KLIVA:s delbetänkande På väg - mot stärkt kvalitet och likvärdighet inom Komvux för elever med svenska som andraspråk

Sammanfattning

Täby kommun har blivit erbjuden att svara på en remiss från Utbildningsdepartementet rörande stärkt kvalitet och likvärdighet inom Komvux för elever med svenska som andra språk, daterad 2019-07-02.

Delbetänkandet innehåller tre förslag för att höja utbildningens kvalitet och fyra bedömningar som utredningen gjort i relation till uppdraget.

Ärendet behandlas i gymnasie- och näringslivsnämnden 2019-09-11.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen att beslutar att översända kommunledningskontorets yttrande som svar på remissen.

Ärendet

Täby kommun har blivit erbjudna att svara på en remiss från Utbildningsdepartementet rörande stärkt kvalitet och likvärdighet inom Komvux för elever med svenska som andra språk, daterad 2019-07-02.

Syftet med utredningen är att utreda hur utbildning kan erbjudas för nyanlända som omfattas av så kallad utbildningsplikt¹. Uppdragen är också att utreda behovet av förändringar när det gäller kommunal vuxenutbildning i SFI och SFI i kombination med annan utbildning.

---

¹ Arbetsförmedlingen ska göra en bedömning om de arbetsmarknadspolitiska verktygen räcker för att den nyanlända ska komma i jobb eller studier inom etableringsprogrammet. Om bedömningen är att personen har för kort utbildning i kombination med bristande yrkeserfarenheter och därmed behöver rustas mer, kan den nyanlända anvisas till att söka kurser inom vuxenutbildningen eller motsvarande inom folkhögskolan. Sfi och samhällsorientering är naturliga insatser för de som omfattas av utbildningsplikt men personen ska också ta del av andra kurser eller insatser med koppling till vuxenutbildningen.

Syftet är också att analysera förutsättningarna för att SFI-elever ska kunna erbjudas en utbildning av god kvalitet som motsvarar elevernas behov och förutsättningar samt förbättra genomströmningen inom SFI och underlätta övergången till och kombinationer med andra vuxenutbildningar. Bedömningar om kvalitetshöjande insatser avser att stödja huvudmännen i genomförandet av utbildningsplikten.

Utredningens förslag och bedömningar

1. Förslag om sammanhållen utbildning för vissa nyanlända vuxna
  - Utredningen föreslår en sammanhållen utbildning i vilken eleven garanteras en undervisningstid om minst 23 timmar i veckan under en fyraveckorsperiod
  - Den sammanhållna utbildningen består av ett sammansatt urval kurser som är anpassat till målgruppens gemensamma behov och förutsättningar
  - I den garanterade undervisningstiden om minst 23 timmar ryms de garanterade 15 undervisningstimmar i SFI och minst 8 timmars undervisningstid per vecka i andra kurser i Komvux.
  - Huvudmannen ansvarar för att ta fram en plan för den sammanhållna utbildningen.
2. Förslag om informationsöverföring från Arbetsförmedlingen till kommuner
  - Utredningen ska utreda och föreslå hur det kan säkerställas att kommuner erbjuder individanpassad utbildning för nyanlända som ska ta del av SFI och annan utbildning enligt förordningen om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare
  - Utredningen föreslår att Arbetsförmedlingen till kommunerna ska lämna uppgifter om vilka individer som anvisats till etableringsprogrammet och som enligt Arbetsförmedlingen omfattas av utbildningsplikten.
3. Förslag om Skolverkets stöd till huvudmän
  - Utredningen föreslår att Skolverkets regeringsuppdrag om riktat stöd för att stärka utbildningens kvalitet för nyanlända elever från och med 2020 i ökad grad ska användas för att höja kvaliteten i utbildning för nyanlända vuxna
  - Skolverket ska ge huvudmännen stöd i arbetet med att ta fram en utbildningsplan för sammanhållen utbildningen
  - Skolverket ska kartlägga vuxenutbildningens behov av stöd och kompetensutveckling när det gäller nyanländas lärande
  - Utredningen bedömer att det finns stora behov av utvecklingsstöd när det gäller nyanlända och att nuvarande begränsning av hur stor del av Skolverkets medel som får användas till nyanlända elever därmed ska tas bort

4. Bedömning av garanterad undervisningstid kurs A och B
  - Den garanterade undervisningstiden om minst 15 timmar i kurs A och B ska vara oförändrad
  - En övervägande del av de som studerar kurs A och B kommer att omfattas av utbildningsplikt och här därmed rätt till minst 23 timmars undervisning.

5. Bedömning om stöd och andra instanser
  - En delvis obligatorisk elevhälsa inom vuxenutbildning enligt skollagen bör övervägas vidare
  - Studiehundledning på modersmål eller elevens starkaste språk är en viktig insats i nyanländas utbildning
  - Behovet av utbildning för studiehundledare bör analyseras och möjligheterna att erbjuda studiehundledning via fjärrundervisning behöver undersökas ytterligare.

6. Bedömning om kompetensutveckling för lärare
  - Behoven av kompetensutveckling i vuxenutbildningen är sannolikt omfattande hos både obehöriga och behöriga lärare och behöver kartläggas
  - Arbetet med kompetensutveckling sak ingå i huvudmannens systematiska kvalitetsarbete och genomförs i linje med verksamhetens behov.

7. Bedömning om statistik och uppföljning
  - Skolverket och SCB behöver utveckla den nationella statistiken när det gäller vuxenutbildning generellt, men i synnerhet SFI, så att den bättre beskriver verksamheten utifrån dess förutsättningar och möjliggör uppföljning och analys av hur utbildningarna och verksamheterna utvecklas i förhållande till de nationella målen och hur resurser används.

Yttrande

Täby kommun ställer sig positiv till delbetänkandet som är genomtänkt och bygger på relevanta referenser och på de förutsättningar som för närvarande gäller inom ramen för vuxenutbildning. Betänkandet lyfter centrala frågeställningar vad gäller möjligheten att öka kvalitén på den grundläggande utbildningen för effektivare etablering i det svenska samhället för personer med kort utbildning i kombination med bristande yrkeserfarenheter.

En sammanhållen, individanpassad, utbildning med en undervisningstid om minst 23 timmar i veckan för personer med så kallad utbildningsplikt är rimlig. Täby kommun anser dock att

det behöver finnas en valfrihet för eleven att få läsa SFI istället för andra kurser inom Komvux de extra åtta undervisningstimmar.

Det är viktigt att den kartläggning som ligger till grund för anpassningarna och den sammanhållna utbildningsplanen inte bara görs från ett pedagogiskt perspektiv utan också från ett psykosocialt perspektiv.

Huvudmannens utvidgade uppdrag kräver inte enbart ett ökat processtöd utan också ett riktat ekonomiskt stöd. Det behöver finnas ekonomiska förutsättningar för att huvudmannen ska kunna öka undervisningstiden och också stärka utbildningens kvalitet.

Ansvaret och anpassningen till individens behov och förutsättningar kopplat till målet att snabbt komma i egen försörjning kan främjas av ett närmre samarbete mellan huvudmän och Arbetsförmedlingen. En bättre informationsöverföring från Arbetsförmedlingen skapar förutsättningar för snabbare och bättre insatser för personer som omfattas av utbildningsplikten.

För att skapa en fungerande individanpassad utbildning där undervisningen ska löpa parallellt mellan SFI och Komvux krävs att lärarna kan undervisa om begrepp och företeelser där eleven ännu inte behärskar det svenska språket. För detta krävs ett kontinuerligt kollegialt arbete som bygger på forskning och beprövad erfarenhet.

Då det finns en brist på behöriga lärare inom svenska som andraspråk ser Täby kommun positivt på bedömningen om behov av kompetensutveckling för gruppen.

Delvis obligatorisk elevhälsa samt studiehandledning på modersmål är två viktiga stödinsatser som ger större förutsättningarna för ökad kvalitet på utbildningen.

I dagsläget finns otillräcklig nationell statistik inom området och olika huvudmän mäter olika nyckeltal i sin kvalitetsuppföljning. En nationell statistik förenklar möjligheten till uppföljning och förenklar ett systematiskt kvalitetsarbete med uppföljning och analys.

Katarina Kämpe
Kommundirektör

Maria Assarsson
Tf. utbildningschef

Bilaga

- På väg – mot stärkt kvalitet och likvärdighet inom Komvux för elever med svenska som andraspråk